

SloMaK

- Slovenska manjšinska koordinacija

1. Slovenska manjšinska koordinacija, ki je izraz Slovencev iz Italije, Avstrije, z Madžarske in Hrvaške, je bila ustanovljena pred dvema letoma z namenom, da povezuje štiri slovenske manjšine in da z izmenjavo izkušenj prispeva k njihovem razvoju v državah, v katerih živijo. Nastala je v času, ko sta se Slovenija in Madžarska vključevali v Evropsko unijo prav glede na perspektivo, da bo glavnina Slovencev živela v sličnih družbeno političnih sistemih. Koordinacijo sestavljajo krovne organizacije civilne družbe vseh teh manjšin.

2. Predstavniki slovenskih manjšin v Avstriji, Italiji, Hrvaški in Madžarski smo z veliko pozornostjo spremljali dogajanja v zvezi s širitvijo Evropske unije. Z vključitvijo Slovenije in Madžarske deli glavnina manjšin skupno državljanstvo Unije z državljani republike Slovenije; naša želja je, da bi bila tudi Hrvaški čimprej omogočena vključitev v Evropsko unijo.

3. Prav tako je naša iskrena želja, da bi čimprej zopet stekel postopek za odobritev ustavne pogodbe Evropske unije. Manjšine vse Evrope ocenjujemo, da predstavlja ustavna pogodba, kljub kritikam, ki jih tudi naši pripadniki izrekajo na račun besedila, korak naprej k priznanju jezikovne in kulturne različnosti kot bogastva, ki ga morajo ščititi in vrednotiti vsi Evropejci.

4. Manjšine v Evropski uniji zelo cenimo delo, ki ga je na tem področju opravil Evropski parlament. Čeprav vemo, da pristojnosti parlamentu ne omogočajo, da bi sprejemal odločitve, ki bi bile obvezujoče za Evropsko komisijo in za države članice, ugotavljamo, da so bili njegovi posegi odločilnega pomena pri oblikovanju stališč Evropskih institucij do jezikovnih oziroma narodnih manjšin ter pri ustvarjanju novega razumevanja jezikovne različnosti kot vrednote evropskega pomena.

SloMaK

**Slovenska manjšinska koordinacija
Co-ordination of Slovenian minorities**

1. The Co-ordination of Slovenian minorities (Slovenska manjšinska koordinacija – SLOMAK), the representative body of Slovenes living in Austria, Croatia, Hungary and Italy, was established two years ago with the purpose of linking Slovenian minorities in four States and contributing to their development within the states they are part of. It was established when Slovenia and Hungary were approaching the European Union, in view of the perspective that almost all Slovenes would share similar political and social systems. Members of SLOMAK are the umbrella organisation of Slovenian minorities in relevant States.

2. Representatives of Slovenian minorities in Austria, Italy, Croatia and Hungary have followed with deep interest the European Union enlargement process; the accession of Slovenia and Hungary assured most Slovenians to share common EU citizenship. We hope that as soon as possible Croatia could join the EU as well.

3. We also hope that the process of ratification of the EU Constitutional Treaty will soon restart. All over Europe minorities positively evaluate the treaty. In spite of criticisms, that some of our representatives share upon the agreed text, we realize that the Treaty is a step forward towards the awareness that linguistic and cultural diversity represents the common heritage, that all Europeans have to protect and valorise.

4. Minorities in the European Union fully appreciate the activities of the European Parliament in this domain. We realize that the EP has not been empowered to adopt decisions that would be mandatory for the European Commission and the Member States. Nevertheless, the EP statements have been essential in the policy making process of the European institutions related to linguistic and national minorities and to building up new understanding of linguistic diversity as a common European value.

5. Evropski parlament se je z vprašanjem manjšin začel ukvarjati zelo zgodaj. Tako sta bili že v prvem mandatu odobreni resoluciji o listini o regionalnih jezikih in kulturah ter o pravicah etničnih manjšin, leta 1981, in o ukrepih v korist manjšinskih jezikov in kultur, leta 1983. Poročevalec obeh resolucij je bil poslanec Gaetano Arfè. Prav na osnovi teh besedil je Evropska komisija začela s politiko vrednotenja manjšinskih jezikov, v proračun Evropske unije je bila vključena posebna zadevna postavka, Svet Evrope pa je začel pripravljati evropsko listino o regionalnih ali manjšinskih jezikih.

6. Politiko evropskega parlamenta do tega vprašanja označuje kontinuiteta. Predvsem je vsa ta leta delovala posebna medstrankarska delovna skupina o manjšinskih jezikih oziroma manjšinah, poleg tega pa na kontinuiteto kažejo tudi številne resolucije s to tematiko, ki jih je sprejel Evropski parlament. Najpomembnejše so resolucije Kuijpers leta 1987, Killilea leta 1994, Morgan leta 2001 in Ebner leta 2003

7. Prav v zvezi z resolucijo Ebner, sprejeto 4. septembra 2003, želimo opozoriti, da slednja vsebuje predlog, naj Evropska unija ustanovi Evropsko agencijo za jezikovno različnost in učenje jezikov ter pri tem upošteva regionalne in manjšinske jezike. Evropska komisija je ob sprejemu resolucije zagotovila, da bo izvedljivost tega predloga preverila s posebno študijo, kar je naredila. Študija je pokazala, da je ustanovitev agencije zaželena in potrebna, kljub temu pa komisija ne namerava izdelati predloga za ustanovitev agencije. Predstavniki manjšin ocenjujemo, da je predlog evropskega parlamenta, sprejet z absolutno večino glasov, dobra pot za uresničevanje načel o vrednotenju jezikovne in kulturne različnosti ter zato naprošamo poslance evropskega parlamenta, da v tem smislu posežejo pri evropski komisiji.

8. Predstavniki manjšin tudi cenimo dejstvo, da je Evropski parlament vzel v pretres možnost rabe tistih evropskih jezikov, ki niso uradni jeziki Evropske unije, in da si prizadeva, da bi tem jezikom zagotovil vsaj dostojanstvo, da jih evropski poslanci lahko uporabljajo na plenarnih zasedanjih. Čeprav nas ta predlog neposredno ne zadeva, ker je slovenščina že uradni jezik parlamenta, ocenjujemo, da gre za izraz demokratičnosti reprezentativne institucije in zato upamo, da parlament v čim krajšem času najde ustrezno pozitivno rešitev.

5. The European Parliament has been dealing with the minority issue since the very beginning. In the first mandate two resolutions had been adopted: the resolution on a Community Charter of regional languages and cultures and on a Charter of rights of ethnic minorities (1981), and the Resolution on measures in favour of minority languages and cultures. Rapporteur of both resolutions was Mr. Gaetano Arfè, MEP. On those texts the European Commission based its policy of promotion of minority languages, including the budget line related to this issue; on those texts the Council of Europe based its initial discussion which led to the European Charter for Regional or Minority languages.

6. Continuity has characterised the EP policy on this domain since ever. Intergroup for minority languages or minorities has been established in all mandates, and many resolutions related to these topics have been adopted. Among them the most relevant are the resolutions Kuijpers (1987), Killilea (1994), Morgan (2001) and Ebner (2003).

7. In relation with the Ebner resolution, adopted on 4th September 2003, it has to be underlined that it contains the proposal to the European Commission to establish the European Agency for Linguistic Diversity and Language Learning, taking due account of regional and minority European languages. During the discussion on the resolution in the EP the Commission assured that through a feasibility study the need of such a structure will be verified. The study clearly confirmed both the will and the need of such Agency; nevertheless the Commission shows no will to implement the request of the EP, even if adopted by qualified majority. The representatives of minorities think that such an agency would be a good instrument of valorisation of linguistic and cultural diversity and therefore we ask the President of the European Parliament to support this proposal with the European Commission.

8. The representatives of minorities fully appreciate the initiative of the European Parliament, to take into consideration the request of the speakers of those languages that have not been granted with the official status by the European union, and to allow those speakers to use their languages in plenary sessions. Even if we have not been involved in this process, being the Slovenian language among the official languages of the EU, we are aware that the use of the mother tongue is an essential problem of democracy and therefore we support the efforts of the Parliament to find positive solution of this issue as well.

9. Parlamentarna skupščina Sveta Evrope je pred kratkim sprejela pomembno priporočilo v zvezi z definicijo besede »nacija«. Gre za pogled, ki je v duhu s časom in ki ločuje pojmovanje države od pojma naroda; v številnih nacionalnih državah ta dva pojma še vedno istovetijo, kar seveda ovira priznanje manjšin in njihovo vključevanje v državno stvarnost. Zmeda o teh pojmih je včasih razlog za zanikanje osnovnih manjšinskih pravic; zato pozdravljamo dokument parlamentarne skupščine Sveta Evrope in priporočamo Evropskemu parlamentu, da vsebino tega priporočila upošteva pri obravnavanju vprašanj jezikovne in kulturne različnosti.

10. Čeprav vemo, da Evropska unija nima neposrednih pristojnosti na področju zaščite manjšine, želimo evropske institucije vendarle seznaniti z nekaterimi specifičnimi vprašanji, ki otežkočajo razvoj naših skupnosti v skladu s splošno priznanimi mednarodni standardi.

11. Slovenci v Italiji ugotavljajo, da država ne izvaja zakona, ki ga je sprejela leta 2001 in da po petih letih vlada ni niti oblikovala odloka, s katerim bi določila ozemlje, na katerem naj se zaščitni zakon izvaja. Poleg te zamuda vlada ne izvaja niti nekaterih drugih določil, za katera je bil v zakonu jasno določen rok, ki je že pred časom zapadel. Poleg tega Italija še ni ratificirala Evropske listine za manjšinske ali regionalne pravice, čeprav jo je podpisala pred več kot petimi leti.

12. Slovenci na Koroškem so z razsodbo ustavnega sodišče pridobili pravico do namestitve velikega števila dvojezičnih napisov na Koroškem, vendar tamkajšnje oblasti nočejo izvajati razsodbe sodišča, nekateri politiki, ki zasedajo odgovorna mesta, pa se iz ustavnih sodnikov celo norčujejo. Manjšina ocenjuje, da je spoštovanje razsodb ustavnega sodišča eden osnovnih pogojev vsake pravne države.

13. Slovenci na avstrijskem Štajerskem so od leta 2003 končno postali člani avstrijskega sosveta manjšin. Vprašanja glede pouka slovenščine pa še vedno niso rešeni, čakajo tudi še vedno na priznanje statusa slovenske manjšine s strani štajerske deželne vlade.

9. The Parliamentary Assembly of the Council of Europe recently adopted the Recommendation on the concept of Nation. This document reflects the recent development in many States, where the concept of State does not coincide with the concept of Nation. The lack of distinction between both concepts in some States still slows down the recognition of minorities and their effective inclusion in the State's social context. Insofar we strongly support the document of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe and we strongly recommend the European Parliament to take into consideration this document while referring to linguistic and cultural diversity.

10. Even if we are aware that the EP has not been given direct competencies in the field of protection of minorities, we feel that we should inform the European institution on specific problems our communities face in spite of clear international standards.

11. Slovenes in Italy realise, that the State does not implement the Protection bill, adopted in 2001 and that the government in 5 years time has not yet drafted the decree to establish the area of implementation of the Protection bill. Insofar there is the Bill, but nobody knows where it should be implemented. In addition the State does not implement neither some of those parts of the Bill, which are not connected to the abovementioned decree. Further more we have to stress that Italy has not ratified yet the European Charter for Regional or minority languages, even if it has been signed more than five years ago.

12. Slovenes in the Austrian region of Carinthia got recognised by the Constitutional Court the right to get certain number of bilingual place-names, but regional authorities refuse the implementation of the Court's sentence, and some relevant politicians make fun of the judges. The minority stress that respect of the decisions of the Constitutional Court should be a basic element of the rule of law in any State.

13. Slovenes in the Austrian region of Styria since 2003 achieved the membership in the Minority Council at the Federal Chancellor's office, while the Slovenian language still has not been introduced in the public educational system and the minority has not been recognised by the Styria's regional government.

14. Slovenci na Madžarskem ugotavljajo, da madžarska država še ne izvaja v celoti bilateralnega sporazuma s Slovenijo o recipročni zaščiti manjšin. Slovenci na Madžarskem živijo na socialno in ekonomsko marginalnem ozemlju, celovito izvajanje sporazuma pa bi njihovo marginalnost vsaj delno ublažilo.

15. Slovenci na Hrvaškem so zaskrbljeni, ker slabi odnosi med Slovenijo in Hrvaško dejansko onemogočajo pozitiven razvoj njihove skupnosti; zato izražajo željo, da bi tudi s pomočjo evropskih institucij, prišlo v postopku približevanja Hrvaške Evropski Uniji do izboljšanja odnosov s Slovenijo in v tem okviru tudi do definicije statusa slovenske manjšine.

DRUŠTVO ČLEN 7 (AVSTRIJA)
BRANKO LENART – PREDSEDNIK

NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV (AVSTRIJA)
MATEVŽ GRILC – PREDSEDNIK

SLOVENSKA KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA
(ITALIJA)
RUDI PAVŠIČ – PREDSEDNIK

SVET SLOVENSKIH ORGANIZACIJ (ITALIJA)
DRAGO ŠTOKA – PREDSEDNIK

ZVEZA SLOVENCEV NA MADŽARSKEM
(MADŽARSKA)
JOŽE HIRNÖK – PREDSEDNIK

ZVEZA SLOVENSKIH DRUŠTEV NA HRVAŠKEM
(HRVAŠKA)
DARKO ŠONC – PREDSEDNIK

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ (AVSTRIJA)
MARJAN STURM – PREDSEDNIK

Bruselj, 28. in 29. marca 2006

14. Slovenes in Hungary stress that the Hungarian state still has not fully implemented the bilateral agreement of Slovenia and Hungary on protection of minorities. Slovenes in Hungary have been settled in socially and economically marginalized areas; full implementation of the treaty would at least alleviate the problems arising from the marginality

15. Slovenes in Croatia are concerned as bad relationship between Slovenia and Croatia, which indeed prevents any positive development of their community. Insofar they wish that, with the support of the European Institutions, the process of Croatia's approaching towards the EU, the relationship with Slovenia will improve as well and within such improvement the status of the Slovenian minority will be defined.

ASSOCIATION ARTICLE 7 (AUSTRIA)
BRANKO LENART – PRESIDENT

NATIONAL COUNCIL OF CARINTHIAN SLOVENES
(AUSTRIA)
MATEVŽ GRILC – PRESIDENT

SLOVENIAN CULTURAL AND ECONOMIC UNION
(ITALY)
RUDI PAVŠIČ – PRESIDENT

COUNCIL OF SLOVENIAN ORGANISATIONS (ITALY)
DRAGO ŠTOKA – PRESIDENT

UNION OF SLOVENES IN HUNGARY (HUNGARY)
JOŽE HIRNÖK – PRESIDENT

UNION OF SLOVENIAN ASSOCIATIONS IN CROATIA
(CROATIA)
DARKO ŠONC – PRESIDENT

UNION OF SLOVENIAN ORGANISATIONS (AUSTRIA)
MARJAN STURM – PRESIDENT

Bruxelles, 28th and 29th March 2006